

ŠTUDIJSKA IN LJUDSKA
KNJIŽNICA
Trg svobode 1
2250 PTUJ

Aluminij

Časopis družbe Talum, d.d., Kidričevo

februar 1999 / štev. 1-2 / leto XXXVI

TALUM, p. o., KIDRIČEVO
2325 Kidričevo

POŠTA SLOVENIJA

03100

Dr. Prešern

*V pesnikih sanja človeštvo
(Fridrich Hebbel)*

To misel vam poklanjamo ob 8. februarju, slovenskem kulturnem prazniku

ISO 9001

TALUM

KAKOVOST

Politika kakovosti v letu 1999 - cilji

- ◆ Dosledno izpolnjevanje potreb, pričakovanj in zahtev kupcev.
- ◆ Nenehno izgrajevanje takšnega sistema odnosov s kupci, ki bo rezultiral v zaupanju kupcev v Talum.
- ◆ Dolgoročno (leto 2000) doseči proizvodnjo brez izmeta in reklamacij. V letu 1999 doseči 20% znižanje obsega neskladnih proizvodov in reklamacij v primerjavi z letom 1998. To velja tako za zmanjšanje obsega neskladnih proizvodov in števila reklamacij, kot za zmanjšanje stroškov, povzročenih z neskladnimi proizvodi in reklamacijami.
- ◆ Povečanje ekonomičnosti poslovanja (prodaja zahtevnejših proizvodov na zahtevnejša tržišča), ter zmanjšanje stroškov kakovosti.
- ◆ Izločitev vseh dobaviteljev surovin, repromaterialov, in opreme ter izvajalcev storitev, ki ne bodo sledili našim zahtevam glede kakovosti.
- ◆ Ugotoviti zadovoljstvo zaposlenih, kot kriterij za izvedbo izboljšav na področju kadrovanja, usposabljanja, komuniciranja in motiviranja.
- ◆ Kakovost opravljenega dela posameznika bo osnovni kriterij presoje njegove uspešnosti, ter ključni element v sistemu nagrajevanja in napredovanja.
- ◆ Opredelitev pomembnih poslovnih procesov in jasno odločitev odgovornosti/pristojnosti slehernega udeleženca posamezne faze procesa.
- ◆ Redno preverjanje uresničevanja sistema kakovosti ob njegovem stalnem dopolnjevanju in izpopolnjevanju. Vodstvo podjetja bo rezultate uresničevanja sistema kakovosti redno obravnavalo ter sprejemalo ustrezne preventivne in korektivne ukrepe.
- ◆ Z doslednim izvajanjem sistema obvladovanja kakovosti zagotavljamo kakovost proizvodov, ki jo ocenjujemo na podlagi sprejetih meril.
- ◆ Zagotavljanje materialnih in finančnih sredstev za izvajanje politike kakovosti.

Varstvo okolja

UPRAVLJANJE Z OKOLJEM

V Talumu želimo doseči in izkazovati ustrezen odnos do našega okolja v najširšem pomenu besede, tako da bomo obvladovali vplive svoje dejavnosti, proizvodov in storitev na okolje, z upoštevanjem svoje okoljske politike in zastavljenih ciljev, ki je v skladu z zakonodajo, razvojem gospodarske politike in večjega zanimanja zainteresiranih strank do problemov okolja in trajnostnega razvoja.

V letu 1998 je v Talumu potekala vrsta aktivnosti v zvezi z varovanjem okolja. Naj jih naštejemo nekaj:

- izvedli smo začetni pregled varstva okolja, kjer je bilo predstavljeno stanje varovanja okolja s smernicami za nadaljnje delo v okviru sedanje in prihodnje slovenske zakonodaje, zakonodaje EU in ostale regulative;
- uspešno je končano izobraževanje za mednarodnega presojevalca sistemov varovanja okolja po standardu ISO14001
- vsa podjetja na lokaciji Taluma smo seznanili s temeljnimi usmeritvami s področja varovanja okolja;
- po že ustaljeni poti spremljamo vse vidike okolja (vode, emisije snovi v zrak, odpadki, nevarne snovi...) z izdelanimi periodičnimi poročili

Zastavili smo si cilj, da naše ravnanje z okoljem uskladiamo z zahtevami okoljskega standarda SIST EN ISO 14001 do leta 2000. Sistem varovanja okolja je v marsičem soroden sistemu kakovosti, zajema širšo problematiko, razlike pa se nanašajo predvsem na področja, ki do sedaj niso bila poudarjena oz. obdelana (npr. prepoznavanje okoljskih vidikov in njihova klasifikacija). Zaradi podobnega sistemskega pristopa si bomo prizadevali oba sistema (kakovost in okolje) smiselno povezati. Tudi varnost pri delu in zdravje zaposlenih ni daleč od sistema ravnanja z okoljem, tako da bo to v prihodnje tudi ena od nalog integriranja sistemov v smiselno celoto.

Razlogi za uvedbo sistema ravnanja z okoljem so:

- stalna pripravljenost podjetja na spremembe v zakonodaji in ostalih predpisih
- opredeljena je t.i. ekološka odgovornost
- optimiranje stroškov poslovanja s plačevanjem taks (olajšav), porabe energije, surovin itd.
- nenehna skrb za razvoj (trajnostni razvoj ob nenehni izboljšavah)
- odziv na zahteve tržišča in
- povečan ugled v družbi.

Koristi, ki bi jih od takšne uvedbe imeli, so glede na izkušnje podjetij, ki takšen sistem že imajo uveden, naslednje: manjša poraba energije, zmanjšano tveganje zaradi nesreč, strateška prednost na trgu, smotrna poraba virov (vode, goriv...) in optimalna izraba surovin, sistematična skrb za zaposlene ter zmanjšani stroški odstranjevanja odpadkov.

Zato bo treba v letu 1999 izpeljati vrsto aktivnosti, ki zadevajo bolj ali manj vsako DE/sluzbo, in to s sledečim programom ukrepov:

- Zagotovitev kakovostnega planiranja okoljskih vidikov, zakonskih in drugih zahtev, okvirnih in izvedbenih ciljev ter na osnovi teh vzpostavitev in vzdrževanje programa ravnanja z okoljem
- proizvodnja proizvodov/storitev z uporabo tehnologij pri

rekonstrukcijah in načrtovanju novih procesov, proizvodov/storitev, ki izpolnjujejo zahteve glede varstva okolja, v smislu nenehnega izboljševanja in preventivnega ravnanja z okoljem (zmanjševanje emisij snovi v zrak, vode in tla, rekonstrukcije, sanacije proizvodnje/procesov, načrtovanje novih z upoštevanjem globalnih vplivov-CO₂, CF...)

- zmanjšanje porabe energije na enoto proizvoda (elektrika, plin, komprimiran zrak, para...) in smotrno izkoriščanje naravnih virov (voda, goriva, surovine...)
- ustrezno ravnanje z vsemi vrstami odpadkov nastalih pri proizvodnih procesih na načine, ki v čim manjši meri onesnažuje okolje (uvedba reciklirnih postopkov za predelavo sekundarnih surovin/odpadkov)
- stalno izobraževanje za področja varovanja okolja (vsi zaposleni, notranji presojevalci...)
- vzpostavitev sistema ukrepanja v izrednih razmerah in
- vzpostavitev sistema komuniciranja (notranjega in zunanjega)

Potrditev skladnosti z okoljem pred vstopom v tretje tisočletje je velik izziv, zahteval pa bo vztrajnost in usklajenost pri delu.

dr. M. Homšak

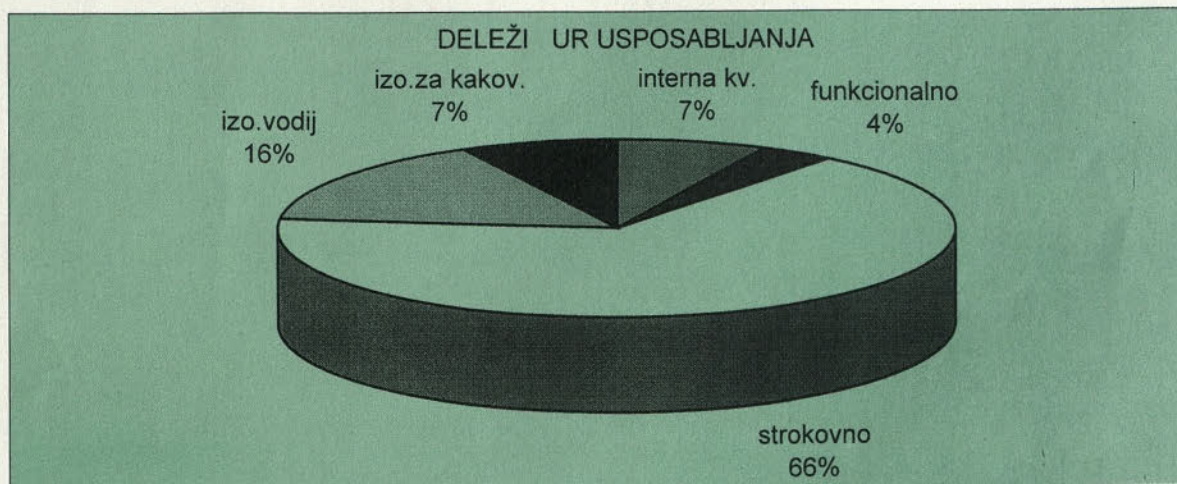
Kadrovske vesti

DE/OE	interna kv.	funkcionalno	strokovno	izo.vodij	izo.za kakov.	Skupaj UR
VODSTVO	0	71	158	162	15	406
ENERGETIKA	0	0	742	140	70	952
ELEKTROLIZE	390	24	1683	563	764	3424
PREDELAVA AL.	910	100	616	180	88	1894
PROIZV.ANOD	130	22	482	296	47	977
VZDRŽEVANJE	130	181	4024	875	159	5369
PROMET	0	8	575	155	50	788
ZAG.KAKOV.	0	68	241	187	196	692
LIVARNA	0	123	3534	296	39	3992
STROK.SLUŽBE	0	207	2484	562	206	3459
Skupaj UR	1560	804	14539	3416	1634	21953

Usposabljanje v letu 1998 po vrstah

Stanje zaposlenih v Talumu - 31.12.1998

- število zaposlenih: 981
- število zaposlenih žensk: 105
- število zaposlenih moških: 876
- število invalidov: 164
- povprečna starost zaposlenih: 37,5 let
- povprečna odsotnost zaradi zdravstvenih razlogov: 19,9 dni
- povprečno število ur usposabljanja na posameznika: 21,9 ur

Vzdrževanje livarn

Spoznati, inštalirati, zagnati, vzdrževati...

O vzdrževanju in delih, ki jih opravljajo smo doslej pisali zelo malo. Pa imajo veliko povedati, le spodbuditi jih je potrebno. Nova tehnologija in oprema zahtevajo tudi nova znanja, ki so izziv za vzdrževalce, celo tiste, ki so mojstri stare šole.

Vodja skupine za vzdrževanje livarn in predelave inženir **Franc Šimenko** pravi o svoji skupini:

"Skupina za vzdrževanje livarn in predelave v obsegu preventivnega vzdrževanja izvaja tudi dela na nadgradnji posameznih strojev in naprav za izpopolnjevanje ali izboljšanje tehnološkega procesa. V kritičnih trenutkih se področje lahko formira za sanacijo izrednih dogodkov, ki grozijo z več dnevno zaustavitvijo polovice proizvodnje.

Primer velike okvare smo dočakali v novembru, ko sta izpadli dve elektro peči, plinska peč in filter. Dovolili smo si priklop peči na začasne tokovodnike prosto položene po tleh z ustrezno zaščito prehodov, da ni prišlo do prehitrega strjevanja taline. Tako smo lahko v najkrajšem času izlili talino, saj bi lahko škoda zaradi zamrznitve povzročila več tedenski izpad proizvodnje. Ekipa je praktično preko noči sanirala zastoj proizvodnje.

Julija in avgusta preteklega leta smo ob polletnem remontu prerazporedili linijo za površinsko obdelavo rondic, na osnovi shematsko določene razporeditve. Dejansko smo morali prestaviti vso pripadajočo infrastrukturo ob upoštevanju tehnoloških zahtev in parametrov. Tako obsežna dela so velik zalogaj za skupino, povzročajo napor v organizaciji in delu, dopusti so le sanje - le s težavo se komu posreči pridobiti prosto. Tudi pri zunanjih izva-

jalcih, ki nam priskočijo na pomoč je utrip sezone močno prisoten.

Podobnih dogodkov bi se dalo še naštet. V obsegu litja drogov nam sledi redno servisiranje in menjava livnih garnitur. Za realizacijo navedenih del smo izšolali dva vzdrževalca pri firmi Hydro - Aluminium na Norveškem. Za nadaljnje usposabljanje dodatnega kadra skrbimo sami v dobro opremljeni lastni delavnici. Da omenjeno delo znamo opravljati, so potrdili strokovnjaki koncerna Hydro, ki so nas že nekajkrat preverjali.

V ekipa imajo veliko trajnih bolniških izostankov, kar nam močno otežuje izvajanje preventivnih del in najnujnejših vzdrževalniških posegov. Kljub temu, da nas je iz meseca v mesec manj, se v izrednih razmerah znamo organizirati v ekipo, kakršne na vpoklic ni mogoče dobiti na trgu dela."

Vodja skupine za vzdrževanje proizvodnje anod **Bogdan Lukman** je povedal: "Z remontom smo začeli v četrtek, 10. septembra 1998, nadaljevali v petek, soboto in nedeljo ter končali po planu, da so bile v ponedeljek zjutraj ob šestih naprave narede za normalno proizvodnjo. Delali smo po 12 ur na dan in več. Nekoliko nas je presenetil dobavitelj določenih rezervnih delov, ki jih ni izdobil v dogovorjenem roku, zato je delo potekalo tudi pozno v noč.

Kaj naj rečem? Ko je naprava preizkušena, predana proizvodnji, ko deluje tako kot pričakuješ, je zadovoljstvo skupine in tistih, ki so na tem delali, največje. Ponosen sem na svoje fante in trdim, da so v ponos celotnemu vzdrževanju.

Delo, s katerim se srečujemo na našem področju, ni vedno hvaležno. Vsako delo ima svojo specifikko. Nas še posebej ovira prah in kar velikokrat slišimo, poglejte "one črnuhe". Dejstvo je, da se temu ne

Vzdrževanje anod

Remont drobilca anodnih blokov Lindemann

Generalni remont drobilca anodnih blokov je potrebno opraviti vsakih pet let. Skupina za vzdrževanje anod, ki skupaj z vodjem šteje 26 ljudi je to zahtevno delo opravila že drugič, odkar smo dogradili in modernizirali anode. Kot drugod po svetu, se tudi pri nas lotevamo takšnih posegov tako, da je čim manj motena tekoča proizvodnja.

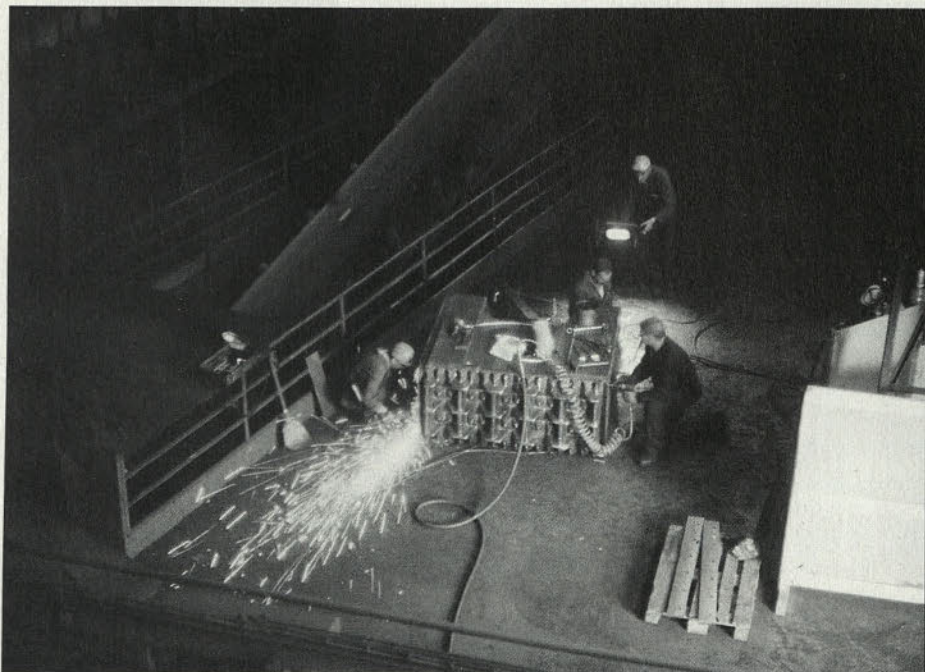
moremo izogniti, čeprav je bilo kar nekaj stvari že posodobljenih in zmontiranih novih naprav, ki delujejo zadovoljivo. Pričakujemo, da bomo nekaj naprav še posodobili, saj so te, ki delujejo v anodah iz leta 1957 in marsikateri nam priznava, da tudi zato, ker jih dobro vzdržujemo. Verjetno bodo mojo izjavo potrdili tudi

fantje iz proizvodnje, če rečem, da je treba zaradi tega vložiti v delo kakšno uro več, da zagotavljamo kvaliteto, ki jo zahteva današnji čas.

Žal pa smo vzdrževalniki dobrodošli le, ko je naprava v zastoju, ob pregledovanju stroškov pa še vedno tisti nebidigatreba, strošek, ki ga je treba zmanjšati."

Bogdan Lukman je ob koncu pogovora povedal, da jih veseli, če koga zanima, kaj in kako delajo, da o njihovih uspehih, pa tudi težavah, zvedo še ostali, ne le področje, na katerem delajo.

Vera Peklar

Obnova lomilne čeljusti

Montaža hidravličnega cilindra

Jože Hujs, predsednik Nadzornega sveta Talum

ELES na Talum gleda pozitivno

Prijazno se je odzval mojemu povabilu na pogovor. Srečala sva se v Ljubljani v prostorih Eles, kjer je zaposlen leto in pol in odgovoren predvsem za podjetji Metalurgija Ruše in Talum, ki sta se znašli pod okriljem Eles. Diplomirani ekonomist, uglajen in prijazen gospod, širokega obzorja in bogatih izkušenj, ki jih je nabral doma in v tujini. Večino svoje delovne dobe je preživel v Iskri, šest let je vodil njeno podjetje v Ameriki, štiri leta v Švici, leto in pol v Turčiji, kamor so ga poklicali že kot upokojenca. Leto dni je bil podpredsednik Izvršnega sveta Republike Slovenije. Gospod Jože Hujs je človek, s katerim je mogoče enako prijetno kramljati o drobnih radostih, ki nam jih daje življenje, kakor tudi o zapletenih problemih slovenskega gospodarstva.

Pravite, da smo v Elesu po sili razmer?

Jože Hujs: Eles je ti dve podjetji prevzel zaradi dolgov, ki sta jih imeli do njega in tako pridobil večinsko lastništvo. Funkcija elektrogospodarskega sistema pa ni ta, da bi vodil industrijska podjetja, zato jih bo, upajmo kmalu, prodal. Zaenkrat jih želi voditi tako, da bosta čimbolj uspešni, kajti takšnim je lažje najti kupca. Cena za plačevanje električne energije je z vlado urejena in očitno Talum lahko uspešno posluje. To kažejo rezultati lanskega leta. Treba ga je voditi po konceptu kot doslej. Torej tako, kot da se ne bo nič zgodilo. Uprava tako tudi dela. V nadzornem svetu smo v tem smislu postavili načrte in cilje za naprej in pri tem bomo ostali.

Kaj ste vedeli o Talumu, ko ste prevzeli vodenje nadzornega sveta? Ste nas poznali le iz medijev, ali ste imeli tudi druge informacije?

Jože Hujs: Seveda sem jih imel. Ko sem odšel iz Iskre, sem bil leto dni podpredsednik Izvršnega sveta in se srečal s problemom Taluma, ko je bila na programu odločitev o gradnji elektrolize C.

Na čigavi strani ste bili?

Jože Hujs: Odkrito rečeno, bil sem na tisti strani, kjer smo rekli ne.

Ste spremenili mnenje?

Jože Hujs: Zakaj bi ga spremenil? Tu je, s tem je treba živeti. Veste, to je tako, kot če se oženiš in potem vidiš še mnogo fejest punc. Ampak ti svojo že imaš in škoda je vsake minute za razmišljanje o tem, kako bi bilo, če ne bi bilo tako, kot je.

Kaj je potrebno vedeti o podjetju, v katerem vodite nadzorni svet? So dovolj le statistični podatki, ali vas zanima, kaj mislijo delavci, kako "diha" podjetje tam spodaj?

Jože Hujs: Seveda me zanima. Kadar je le mogoče, izrabim priložnost, da se pogovorim s predstavniki sindikata, delavci.

Osebnostno mislim, da se take funkcije ne da opravljati učinkovito, če se ne seznaniš tudi s problemi tehnologije, marketinga in vseh povezav v podjetju. Težko je razumno sprejemati odločitve, če nimaš informacij oziroma znanja o tem. Ne razumeš predlogov, ki jih daje uprava, kajti ti so vedno strokovni. To pomeni, da je potrebno tudi strokovno znanje s tega področja, ne samo splošno ekonomskega.

Bili ste že v več nadzornih svetih, tudi v tujini. Kaj menite o njihovi vlogi?

Jože Hujs: Pri nas funkcija članov in predsednika nadzornega sveta še ni do konca izdelana. Večina se še ne zaveda materialne odgovornosti. Enajst let sem bil v tujini, kjer sem vodil podjetja, bil tudi predsednik nadzornega sveta in vem, kako je tam. Vsi odgovarjajo s svojim osebnim premoženjem. Prej ali slej mora priti tudi pri nas do tega, da bo delo resno in odgovornost popolna.

Kako ocenjujete delo nadzornega sveta v Talumu in poslovanje Taluma?

Jože Hujs: Saj smo komaj začeli. V tako kratkem času je nemogoče dati kakršnokoli oceno o delu nadzornega sveta, predvsem pa ne kvalificirano. Menim, da je Talum dobro organizirano podjetje z utečeno procesno industrijo. Vprašanje je le, kdo bo novi lastnik. Predvidevati je treba, da ga bo kupil nekdo iz branže, ki ima interes na samem produktu, kajti ta bo vedel, kaj hoče doseči.

Eles je javno podjetje, ki nima do Taluma nobenih ambicij. Pod njegovim vodstvom nadaljujemo s programom, ki ga ima podjetje in nič se ne bo spremenilo. Pojaviti se mora strateški partner, ne institucionalni investitor, temveč takšen, ki

ima interes nadaljevati z razvojem podjetja.

Prav to si v Talumu želimo.

Jože Hujs: To je logično. Tudi mi se z upravo pogovarjamo: delajte in razmišljajte tako naprej, pripravljajte svoje plane in študije, kot da se bodo stvari normalno razvijale.

Verjamete, da se bodo?

Jože Hujs: Mislim, da obstaja možnost za to. Bistveno je, da so trenutno urejene stvari z električno energijo. Toda, če se vključimo v EGS in se uresničijo predvidevanja o organiziranosti energetske situacije v EGS, potem bo električno energijo možno kupovati kjerkoli, saj bo trg odprt. Dokler pa to gledamo samo z energetskega stališča Slovenije kot zaprte enote, je to le ena kategorija in ne more biti drugače.

Torej je EGS upanje tudi za nas?

Jože Hujs: Seveda je. Odvisno je le, kakšnega strateškega partnerja bomo našli?

Že veste zanj?

Jože Hujs: Ne. Prihajajo, sprašujejo, ampak zaenkrat še čakamo. Pravkar je končana ocena podjetja, predstavitveni material, s katerim bomo šli na trg.

V velikih primerih je novi lastnik najprej zmanjšal število delavcev? Se to obeta tudi Talumu?

Jože Hujs: Bistvenih sprememb ne bo. V Talumu se že nekaj časa število zaposlenih postopoma zmanjšuje. To je eden od pomembnih kriterijev pri oceni, s kom se bomo pogovarjali, zato pa govorimo o strateškem partnerju, ki bo poskušal obdržati zaposlene. Seveda je pred vami še zaprtje elektrolize B, ampak vem, da ima uprava pri-

meren načrt, kako to rešiti.

Včasih smo bili vsak na svojem bregu, zdaj skupaj čakamo na novega lastnika. Kako vi občutite ta odnos Eles - Talum?

Jože Hujs: Ne pri vodstvu, ne pri ljudeh, ki imajo stike s Talumom, nisem zasledil nobenih sovražnih razpoloženj. Vsem je jasno, da je vlada tista, ki določa ceno električne energije, Eles pa mora upoštevati njene sklepe. Mislim, da so se vsi v Elesu, in se še, obnašajo profesionalno. Pogled vodstva Eles na Talum je pozitiven. Če imate v Talumu drugačne občutke, potem jih ustvarja nekdo drug.

Kakšno je sodelovanje med upravo in nadzornim svetom?

Jože Hujs: Urejeno. Nimamo nobenih težav, kar seveda ne pomeni, da nimamo včasih različnih mnenj. Vendar jih znamo uskladiti. Sodelovanje, kolikor ga jaz doživljam, je prijetno in normalno.

Ste kdaj prelistali Aluminij?

Jože Hujs: Nisem. Ne dobivam ga. Videl sem ga na direktorjevi mizi. Lepo bi bilo, če mi ga pošljete.

Se vam zdi, da je časopis v podjetju pomembno informacijsko sredstvo?

Jože Hujs: Prav gotovo. Bistvo je le v tem, kako kakovosten je. Spomnim se, da smo v Iskri, ko sem bil še tam, to zelo podpirali. Mislim, da je absolutno potreben.

Tudi v teh časih?

Jože Hujs: V vseh časih. To delajo tudi v tujini. Izredno pomembno je ustvarjati vzdušje pripadnosti podjetju, kjer lahko človek brez notranjih trenj konstruktivno dela.

Vera Peklar

Nočni pohod na Donačko goro

Osvojiti vrh je nekaj najlepšega

Dobimo se pri Planiki na Bregu. Mrak se spušča. Neprijetno hladno je in še megleno povrhu. Le rahlo se vidijo obrisi gore. Kako visoko sega pod nebo, ni videti.

Prihajajo na dogovorjeno mesto. Ne vem, jih poznam iz tovarne, ali od drugod. Tako drugačni so v temi. Hiše okrog nas so razsvetljene. Tam, kjer ni zagrnenih oken, je videti soj barvne svetlobe, torej gledajo televizijo.

Petek je, meni in verjetno še marsikomu, najljubši dan v tednu, ko lahko odložim vse skrbi, izklopim obveznosti, delam, kar me veseli, grem, kamor želim. Bo ta večer res tak? Si to želim? Osvojiti vrh že, ampak do tja je 883 metrov strme poti. Moj zadnji podvig je sprehod na trikotno jaso na Pohorju. Verjetno premalo, da bi lahko ujela korak z izurjenimi Gamsi in njihovimi prijatelji, ki so se jim v planinske knjižice, in srca, zapisali tudi najvišji vrhovi naše domovine: Triglav, Škrlatica, Jalovec, Kamniške planine...

Planinsko društvo Gamsi šteje devet članov iz Taluma. Vsako leto pripravijo načrt planinskih vzponov za vsak mesec posebej. Tradicionalen je pohod na Donačko goro na Štefanovo, 26. decembra in kostanjev piknik, ki ga pripravijo z izletom v naravo.

Kaj je tisto, kar mika Gamse na številne pohode po dolinah in planinah? Eden od pobudnikov za ustanovitev društva **Jože Voglar** pravi: "Rojen sem pri Žetalah, v hribovitem predelu Slovenije in od malega mi je všeč hoditi po hribih, biti v naravi. **Stojan Žnidarko** pa pravi: "Ko enkrat začneš, ne moreš več nehati. Mene je navdušil profesor v šoli. Začeli smo s transferzalo in postalo mi je všeč. V Talumu sem se pridružil Gamsom. Planinarjenje in pohodništvo me sprošča. Veliko vidim in všeč mi je druženje s prijatelji. Na lažje poti hodimo skupaj z družinami, kar nam vsem veliko pomeni. Seveda se tudi utrudim. Posebno naporene so poletne težavnejše ture. Nihče ne more reči, da ni utrujen, ko premaga ovire. Ampak to je prijetna utrujenost. Na vrhu me prevzamejo fantastični občutki."

Tudi **Stanka Bedenika** je zamikalo že v šolskih klopih, saj sta bila s Stojanom Žnidarkom sošolca. Potem je šel v službo, gradil hišo, prišli so otroci, pa je ljubezen do gora morala počakati. Odkar je z Gamsi je vse zamujeno nadoknadil in mnoge lepote narave občuduje skupaj z družino. Tudi to noč so bili skupaj na gori.

"Gora, gora... To je nekaj najlepšega. Saj je prej muka, sila, vroče, ampak potem, ko prideš na vrh je tako lepo, da pozabiš na vse. Kot da te je helikopter zgoraj odložil. Užitek je v tem, da premagaš ovire."

"In prijetna družba," pristavi Jože Voglar.

Družba je zbrana. Ura je osemnajst, ko sedemo v avtomobile in odpeljemo proti

Stopercam in tam nekje levo čez most na poledenelo cesto proti vznožju Donačke gore. Ne vem, je še asfalt, ali ga ni več, saj avto pozibava med zaledenelim kolnikom, ki blešči kot ogledalo. Na srečo tisti naproti vozeči, bili so le trije, najdejo toliko prostora ob robu, da počakajo. Kolona se ustavi tik pod hribom, ko kolesa ne ubogajo več. Levo in desno oddrsamo avtomobile nekemu na dvorišče in rob poti. Tako tiho je vse, le mi smo glasni. Harmonikar raztegne meh in razpoložena družba zapoje. Zagorijo šturmače (svetilke

na petrolej), baterije, zapenjamo jakne, poiščemo kape, zavijamo ovratnike in se preštejemo. Triindvajset nas je, pravi vodja kolone Jože Voglar in počaka, da se razporedimo v vrsto.

Pridružim se na repu kolone. Kdo je zadnji, se sliši iz teme tam spredaj. "Jaz, Vuk," se oglasi gospod za menoj, ki ga sploh ne poznam. Ko pade nekaj šal na račun "vuka", nas potolaži: "Ne bojte se, sem se doma dobro najedel"

Ura je osemnajst in trideset minut. Začenja se vzpon. Stopamo po razbrazdanem kolo-vozu. Harmonika utihne, saj je treba ogreti premrzle prste. Slišim potoček, ki je nekje zgoraj pobegnil iz struge in preliva pomrznjeno blato, da noga še hitreje zdrсне. Snega je malo. Pot se zoži skozi gozd listavcev, kjer je korak mehkejši. Tak kot bi stopal po najdebelejši preprogi. Hitri so ti Gamsi. Vroče mi je. Sprašujem, kako daleč še? Pravijo, da se bližamo koči. Za kratek čas se ustavimo, odčejamo in zopet preštejemo. Vsi nadaljujemo pot, ki je vedno bolj strma in ledena. Noge ne ubogajo več, utrip se dvigne in neka čudna slabost me ustavi v strmini. Tukaj, mi pripoveduje Stanko, kjer je zdaj sneg, je na pomlad tisoče zvončkov. Priložnost, da se takrat vrnem in pridem tudi do vrha. Zdaj ne gre več.

Dogovorimo se, da jih počakam. Lučka za lučko izginja. Tu in tam jih je še videti kot drobne kresničke. Glasovi utihnejo in potem tišina. Tista ta prava, ki jo je moč slišati in tema, ki jo vidim. Zašumi v gozdu. Čakam, kaj se bo pojavilo, in ugotovim, da pada ivje. Osvetlim smrekove vejice na katerih migeta iskric, ki jih ni mogoče prešteti.

Skupina se vrne. Najmlajši so prvi. Zgoraj ni snega. In doživetje vrha? "Stojiš v morju megle in gledaš vzpetinico, ki jo planici prepoznajo kot Boč, vidiš del razsvetljene smučarske proge na Pohorju, vrhove na Rogli..." razlagajo.

Vse, kar imam, je mokro, slišim praviti nekoga. "Si nor, ne slači se, boš bolan", opozarja eden od fantov svojega prijatelja. "Pa veš, da ta teden pišem tri in odgovarjam pri dveh predmetih. Kaj bi si želel lepšega?" Kolikor vem, nihče ni zbolel.

Stanko in Jože odvežeta svoja nahrbtnika na katerih sta iz doline prinesla butari suhih

Tako se začel pohod

Jože Voglar s sinom

Stanko Bedenik in Stojan Žnidarko

smrekovih vej. Ostali naberejo suhljad in že se grejemo ob ognju. V navadi je, da nekaj klobas nataknejo na palice in jih popečejo nad ognjem. Na mizah ob koči, kjer vsak razveže svojo popotnico, mamljivo zadiši. "Vzemite, to je domače," ponujajo. Vse dobrote poplaknemo z domačim (tudi buteljčnim) vinom. Pripovedujejo si šale, pojemo ob spremljavi harmonike, dokler nas ne začne hladiti. Pospravimo, kakor se za planince spodobi, pogasimo ogenj in odidemo v dolino, kjer se pri Golobu pogrejemo in posladkamo z odličnim Vikinim sadnim kruhom.

Zakaj prav nočni pohod? "Zakaj pa je nočni slalom na Pohorju?" vpraša Stanko. "Donačko goro smo podnevi videli, marsikateri izmed nas kar dvakrat v enem dnevu. Nočni pohod pa je nekaj posebnega."

Tudi **Venčeslav Škerget** pravi, da ima tak pohod poseben čar. "Na nočnem pohodu sem prvič. Povabil me je brat, ki je član Gamsov in se ga je udeležil že večkrat. Ker sem slišal, da je zanimivo, sem šel poleg. Zadnje leto sem se udeleževal podobnih manj zahtevnih pohodov. To mi pomeni psihološko sprostitev in nabiranje energije, zra-

ven tega pa predstavlja tudi druženje. Pohod mi je všeč, morda nekoliko težaven zaradi poledenele poti, kar se je ob soju petrolejk in zvokih harmonike dalo premagati."

Gamsi že načrtujejo nove vzpone in sprehode. "Poslušamo vremensko napoved. Kadar rečejo za začetek tedna, da bo deževalo, potem že za petek lahko planiramo kakšen pohod, saj za dežjem vedno posije sonce," je šaljiv Stanko Bedenik in nadaljuje: "Slovenija je tako lepa in Haloze dovolj velike in mikavne." Zato mu sprehod, čeprav se nabere kar trideset kilometrov, ni muka, ampak užitek. "Včeraj sem videl trobentico. Sredi snega cvetočo trobentico," pove mimogrede.

Tudi **Vika Vinkler** ima rada nedeljske sprehode po bližnjih haloških hribih, posebno, kadar se jima z možem pridruži - ta oba sina, ker pravi, da so takrat resnično skupaj. "Na naših pohodih ni omejitve, koliko nas bo, kdo se nam lahko pridruži. Določen je le dan in ura odhoda, vse drugo je odvisno od posameznika, ali se nam pridruži sam, pogosto pa cela družina, ne glede na starost. Tisti najmlajši so včasih vztrajnejši in vzdržljivejši od staršev. Lepo je

biti skupaj izven vsakdana, brez televizije in računalnika.

Na takih poteh spoznavamo vedno nekaj lepega in novega, kar nam ponuja narava, pa nam ob vsakdanjem hitenju uide mimo. Iz drvečega avtomobila ni mogoče videti drevesa v gozdu, ki ga ovija bršljan.

Smisel pohodov vidim tudi v tem, da pozitivno vplivajo na zdravstveno stanje in naše počutje. To je sproščanje duha in telesa."

Poslovimo se. Izteka se najlepši dan v tednu. Petek. Ni mi žal ur, ki jih preživim z Gamsi, njihovimi člani družine in prijatelji. Bilo je lepo.

Bliža se polnoč. Marsikje še gori luč, ob gostilnah so parkirani avtomobili in spomnim se Vikinih besed: "Nekateri vidijo svojo sprostitev v zakajenih lokalih, nekateri ob nenehnem gledanju televizije, odvisno od človeka in njegove osebnosti." Člani društva Gamsi jo vidijo v vzponih, pohodih in sprehodih.

Vera Peklar

REKREACIJSKA LIGA V KOŠARKI

Tudi v letošnjem letu nastopa ekipa Taluma v medobčinski rekreacijski ligi v košarki. V ligo se je prijavilo 10 ekip, ki so razdeljene v dve enako močni skupini. V vsaki skupini se bo odigralo po dvajset tekem (dvokrožni sistem "vsak z vsakim"), nato sledi končnica. Prvi dve moštvi v obeh skupinah bosta igrali za mesta od 1 do 4, tretji in četrti v obeh skupinah za mesta od 5 do 8 ter zadnji dve moštvi v obeh skupinah za skupno 9. mesto.

Končan je prvi del tekmovanja. Vse tekme so bile zanimive, ekipa Taluma pa trenutno zaseda v prvi skupini tretje mesto. V drugem delu tekmovanja bo potrebno napeti vse sile za osvojitve drugega mesta v skupini, katero še vodi v končnico.

Rezultati tekmovanja in lestvica prvega dela:

1. kolo ŠD CIRKOVCE : TALUM 69:72
 2. kolo TALUM - prost
 3. kolo TALUM : POLICIJA PTUJ 59:77
 4. kolo TALUM : ORAČI 57:77
 5. kolo ŠD MAJŠPERK : TALUM 67:79

LESTVICA PO PRVEM DELU TEKMOVANJA

SKUPINA A

1. ORAČI	4	4	0	+100	8
2. POLICIJA PTUJ	4	2	2	- 12	6
3. TALUM	4	2	2	- 23	6
4. ŠD MAJŠPERK	4	1	3	- 28	5
5. ŠD CIRKOVCE	4	1	3	- 37	5

SKUPINA B

1. VETERANI	4	4	0	+145	8
2. ŠD KIDRIČEVO	4	2	2	+ 28	6
3. DORNAVA	4	2	2	+ 1	6
4. ŠD PODLEHNIK	4	1	3	- 77	5
5. ŠD PTUJ. GORA	4	1	3	- 97	5

Na koncu bi se rad zahvalil vsem sponzorjem, ki so nam omogočili sodelovanje v rekreacijski ligi.

Sponzorji: Talum, Silkem, Revital, Stanalum, Lego - A, Storal, Vargas - AI, Intra Exip Eurocast, Alin, Plesko, Pralik.

Športni pozdrav

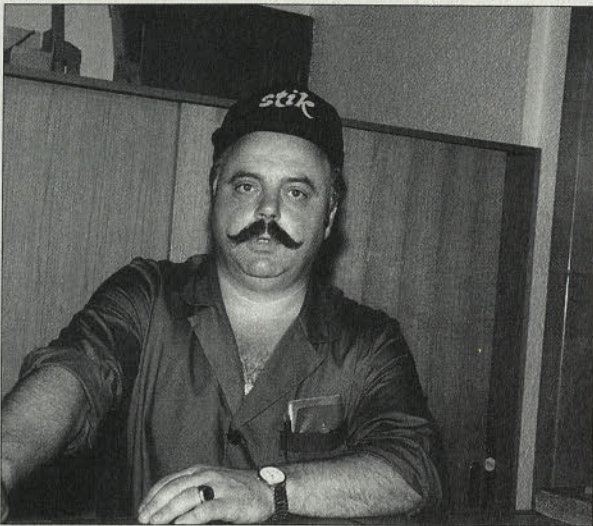
Radko Hojak

Lestvica najboljših strelcev:

1. KOSTANJEVEC Boštjan (Veterani)	131 košev
2. KOLARIČ Jože (Policija)	126 košev
3. FRANGEŽ Matjaž (Cirkovce)	102 košev
4. HOJNIK Edi (Kidričevo)	84 košev
5. KANLIČ Izudin (Veterani)	74 košev

Branko Mohorko

Kljub elektronski pošti imamo v Talumu še kurirje, zanesljive in ustrezljive "fejst fante", ki dnevno prekrizarijo Talum po dolgem in počez. Eden izmed njih je Branko Mohorko, ki zaradi posledic po poškodbi očesa dela samo na upravi.

"Ne čutim, da dela tudi računalniška pošta, ker je papirjev, ki jih raznašam ogromno. Pa jih bo še nekaj časa.

Rad opravljam to delo, rad sem med ljudmi. Če si dober do ljudi, so ljudje dobri do tebe. Biti kurir, vam pravim, ni tako enostavno. Moraš imeti kar nekaj kvalitet. Predvsem moraš biti pošten, da ti ljudje zaujajo. Do zdaj še nisem imel problemov."

Po čem bi prepoznali Branka Mohorko? Neznansko rad ima glasbo. V hiši, ki jo končuje, postori sam vse, kar je le mogoče in nenehno posluša glasbo, zato ima zvočnike na vsakem vogalu. Igra na diatonično harmoniko in marsikdaj razveseli svoje prijatelje. "Muzika mi pri srcu stoji, zato sem dal tudi sina učiti. On pa bo res pravi muzikant. Spodbujam ga in vlagam v to, da 'dobi ime'. Ansambel Mohorko mora obstajati."

Vera Peklar

Čestitke

Prazniki so bili priložnost, da smo si povedali veliko lepega, se obdarili in želeli mnogo sreče. Vsem, tudi tistim, ki jih drugače spregledamo. Izmenjali smo si voščilnice in med mnogimi dobili tudi nekaj drugačnih, izvirnih, ki nas poleg voščila nagovarjajo k razmišljanju...

berite besedilo:
Ideja za večjo uspešnost

- Napišite 6 najpomembnejših stvari, ki jih morate narediti. Take, ki prinašajo največjo korist podjetju ali vam. Če ne veste katere so to, se vprašajte: "Katero eno samo nalogo bi naredil, če bi moral takoj za tem odpotovati za teden dni?"
- Razvrstite naloge po pomembnosti od 1 do 6.

- Delajte to vsak delovni dan.
- Ko se boste prepričali o učinkovitosti sistema, naj ga preizkusijo še ostali sodelavci.

CENTER BRDO že nekaj let zapored pošilja voščilo v obliki drobne knjižice, ki jo imenujejo knjižica leta. Lanski je besedilo napisal eden najbolj znanih španskih profesorjev managementa dr. Pedro Nueno in govori o tem, kako ohraniti in še povečati osebno vrednost.

Sodelavci Centra Brdo želijo, da bi v zadnjem letu tega tisočletja to uspelo tudi vsakemu izmed nas.

Avtor nas uči, kako (p)ostanemo ne samo uspešni, temveč tudi osebnostno zanimivi ljudje.

Spomni nas na vedenjske oblike, ki pripeljejo k izgubi osebne vrednosti in omeni predvsem samoodtujitev, paniko, nostalgijo in precenjevanje.

Razloži nam vedenjske oblike, ki prispevajo k povečanju osebne vrednosti in poudari, kako pozitivno je imeti dobro mnenje o sebi in biti optimist. Govori o tem, kako upoštevamo povratne informacije, kako ugotovimo razdaljo med sabo in drugimi in ustrezno ukrepamo in tudi o tem, kako prenesemo čustveno navezanost.

Med ukrepe, ki prispevajo k naši osebni vrednosti šteje dejavnost, učenje, vzpostavitve povezav z mlajšimi in interdisciplinarne povezave.

Vera Peklar

Kar počnem danes, je pomembno - saj plačujem za to z dnevom svojega življenja. Kar dosežem, mora biti vredno te visoke cene.

Veliko zadovoljstvo je narediti tisto, kar so ljudje razglasili za neizvedljivo.

VIDEO CENTER iz Ljubljane je namesto klasične novoletne čestitke poklonil idejo za večjo uspešnost - formulo s priporočilom, da jo uporabimo že jutri in poklonimo naprej. To bomo tudi storili. Pozorno pre-

- Zjutraj začnite delati prvo najpomembnejšo nalogo.
- Prvo nalogo delajte toliko časa, dokler je ne končate.
- Na enak način začnite z drugo, tretjo..., do konca delovnega dne.

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega moža, atija in brata

IVANA PIŠEKA

iz Lovrenca na Dr. polju 77/a, strojnega delovodjo v DE Vzdrževanje, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem, nekdanjim sošolcem in sovaščanom, da ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, sveče, maše in nam izrazili sožalja.

Hvala govornikom za izbrane besede slovesa, prostovoljnemu gasilskemu društvu Lovrenc za izkazano zadnjo čast, Moškemu pevskemu zboru Talum, Pihalnemu orkestru Talum, cerkvenim pevcem in g. župniku za opravljen obred. Še posebej se zahvaljujemo dr. Maji Bočič in mag. Tadeju Strojniku, dr. med. za pomoč v času njegove bolezni.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Irena, sin Bojan, hčerka Nataša in brata Stane ter Marjan z družinama

